

کتابی که پیش از ۱۱ سپتامبر منتشر شد

ناصر ایرانی

سقوط کرد که در این گفته یکی از مأموران امنیتی فلیپین مشهود است: «او [یعنی رمزی یوسف] تروریستی بیرحم است. اهمیت نمی‌دهد که چه کسی را می‌کشد. شاید خطرناکترین مرد جهان باشد». و خود او در آخرین دفاعیه‌اش گفته است: «بله، من تروریستم، و این مایه افتخار من است».

□ بن لادن چگونه تروریستی است؟

مأموران اف.بی.آی در جریان تحقیقاتشان دریافتند اسامه بن لادن از رمزی یوسف حمایت مالی می‌کند و آمر اصلی برخی از عملیات تروریستی اوست. اسامه بن لادن آدم خرپولی است که در عربستان سعودی زاده شده. او در اوایل دهه ۱۹۹۰ گروه کوچکی متشکل از تروریستهای افراطی تشکیل داد و تا اواسط همان دهه پراقتدارترین حامی تروریسم در جهان شد.

پیروان بن لادن در ۷ اوت ۱۹۹۸ سفارتخانه‌های ایالات متحده آمریکا در کنیا و تانزانیا را با بمب منفجر کردند و ۲۲۴ انسان بیگناه را کشتند. دولت آمریکا هم با موشک‌های کروز به پایگاه‌های بن لادن حمله کرد تا خود او و شبکه تروریستی‌اش را نابود سازد ولی توفیقی کسب نکرد.

بن لادن سخت کوشیده است سلاح‌های کشتار جمعی به دست آورد تا بیشترین شهروندان کشورهای غربی به ویژه ایالات متحده آمریکا را به قتل برساند. خود وی در مصاحبه‌ای گفته است: «ما این را جنایت نمی‌دانیم که بکوشیم سلاح‌های هسته‌ای و شیمیایی و میکربی به دست بیاوریم. هرگاه این سلاح‌ها به راحتی در اختیارمان قرار گیرد خدا را شکر خواهیم گفت که ما را توفیق بخشیده است». و این پرسش یکی از روزنامه‌نگاران را که چرا به شهروندان آمریکائی و انگلیسی در سراسر جهان حمله می‌کنید و آنان را می‌کشید چنین پاسخ داده است: «این که اسرائیلی‌ها کودکان را در فلسطین می‌کشند و آمریکائی‌ها مردم بیگناه را در عراق می‌کشند و بیشتر مردم آمریکا از رئیس‌جمهور عیاش خویش حمایت می‌کنند به این معنی است که مردم آمریکا بر ضد ما می‌جنگند و ما حق داریم آنان را آماج حمله‌هایمان قرار دهیم. هر

The New Jackals/ Ramzi Yousef, Osama bin Laden and the future of terrorism, by Simon Reeve. London: André Deutsch, 1999.

روز ۲۶ فوریه ۱۹۹۳ در ساختمان مرکز جهانی تجارت در نیویورک بمب بزرگی منفجر شد که بخشی از طبقه‌های زیرین آن را تخریب کرد و تلفات انسانی زیادی به بار آورد. تحقیقات مأموران اداره تجسس فدرال، که به اختصار اف.بی.آی خوانده می‌شود، آشکار ساخت که طراح اصلی آن حمله تروریستی شخصی به نام رمزی احمد یوسف است. رمزی یوسف اهل کویت است و تحصیلکرده انگلستان. قصد او این بود که برج‌های دوگانه مرکز جهانی تجارت را درهم کوبد و هزاران نفر را بکشد یا مجروح کند.

مأموران اف.بی.آی در سراسر جهان به جستجوی او پرداختند تا زنده دستگیرش کنند. با وجود این، دست از عملیات تروریستی برنداشت. در یک هواپیما و نیز در حرم حضرت امام (رضاع) بمب‌گذاری کرد. کوشید خانم بی‌نظیر بوتو نخست‌وزیر اسبق پاکستان را بکشد و نقشه قتل بیل کلینتون و پاپ را کشید، و نیز نقشه کشید یازده هواپیمای مسافربری را بر فراز اقیانوس آرام هم‌زمان با هم منفجر کند و به اداره مرکزی سازمان جاسوسی سیا با هواپیمایی بر از سلاح‌های شیمیایی حمله آورد. تعقیب‌کنندگان رمزی یوسف او را «شیطان نابغه» نامیدند و دیگران «کارلوس شغال این روزها» لقبش دادند.

اما آن شیطان نابغه و شغال به ظاهر دست‌نیافتنی سرانجام به دام افتاد و در ایالات متحده محاکمه و محکوم شد و هم‌اکنون در زندان به سر می‌برد. او تا پیش از آن که به گروه‌های تروریستی بپیوندد، چنان‌که یکی از مأموران ارشد اف.بی.آی گفته است، «شخص خاصی بود. معمولاً در مشروب‌فروشی‌ها می‌پلکید، به زنان علاقه‌مند بود، اهل گردش و تفریح بود. آدم خیلی خوبی بود. تحصیلکرده و باهوش بود». اما همین «آدم خیلی خوب» وقتی به میکرب تعصب و نفرت و خشونت آلوده شد به مرتبه‌ای از سبعیت

Ramzi Yousef, Osama bin Laden
and the future of terrorism

THE NEW JACKALS

Simon Reeve

فرد امریکائی که مالیات می‌پردازد یک دشمن است زیرا به ماشین جنگی امریکا بر ضد ملت اسلام یاری می‌رساند».

□ سایمون ریو و کتابش

کشورهای غربی ممکن نیست با دشمنان خطرناکی نظیر اسامه بن لادن و رمزی یوسف روبه‌رو شوند و فوراً درصدد برنیایند که خاستگاههای اجتماعی و فرهنگی آنان را، ایدئولوژی و باورها و هدفهایشان را، حامیان و پیروانشان را، و امکانات مالی و تسلیحاتی و شیوه‌های عملیاتی‌شان را کشف کنند. روشهایی هم که در کشف واقعیهایی از این دست به کار می‌گیرند آمیزه‌ای است از تحقیقات اطلاعاتی و پژوهشهای دانشگاهی و روزنامه‌نگارانه. کتاب شغالهای جدید به قلم سایمون ریو نمونه درخشانی است از تحقیق روزنامه‌نگارانه در کشف واقعیت. به همین جهت ترجمه این کتاب به زبان فارسی علاوه بر آن که درباره اسامه بن لادن و شبکه تروریستی او اطلاعات جامعی به ما ایرانیان می‌دهد (و لذا بعید نیست برخی از ستایشگران ایرانی او را که هنوز به ارزشهای عالی انسانی اندکی پایبندند شرمزده کند)، الگوی آموزنده‌ای از تحقیق روزنامه‌نگارانه هم در اختیار روزنامه‌نگاران ما قرار می‌دهد.

سایمون ریو روزنامه‌نگار و نویسنده انگلیسی پرونده‌های بازجویی از رمزی یوسف و گزارشهای منتشر نشده درباره او و گروه تروریستی‌اش را مطالعه کرده است؛ نیز با مأموران ارشد اف.بی.آی که یوسف را تعقیب و دستگیر کردند و همچنین با منابع اطلاعاتی کشورهای دیگر و شخصیت‌های سیاسی‌ئی نظیر خانم بی‌نظیر بوتو که با رمزی یوسف و اسامه بن لادن و گروه تروریستی‌اش درگیر بودند یا آماج حمله‌های آنان بودند مصاحبه نموده است، و بدین ترتیب اطلاعات دست اولی گرد آورده. وی البته کوشید با خود رمزی یوسف و اسامه بن لادن هم مصاحبه حضوری یا کتبی کند، ولی نه زندانبانان یوسف اجازه این کار را به او دادند و نه حکومت اکنون ساقط‌شده طالبان.

شغالهای جدید شرح به‌راستی رعب‌انگیز و هشداردهنده‌ای است از پیشینه زندگی رمزی یوسف، دگرگونی شخصیت او، عملیات تروریستی‌اش، و جزئیات تعقیب و دستگیری او به دست مأموران اف.بی.آی. در شغالهای جدید اسناد موثقی عرضه شده که نشان می‌دهد اسامه بن لادن چگونه گروه تروریستی‌اش را سازمان داد و خود رهبر مقتدر آن شد و در کشتار بیرحمانه انسانهای بیگناه گوی سبقت از تمام تروریستهای پیشین ربود.

□ نسل جدید تروریستها

تروریستهای پیشین در هسته‌های تشکیلاتی کوچکی گرد می‌آمدند که اگرچه مخفی بودند مأموران امنیتی می‌توانستند در

آنها نفوذ کنند و دست‌کم برخی از عملیات تروریستی‌شان را پیشاپیش کشف و خنثی نمایند. آنان ضمناً هدفهایی دست‌یافتنی نظیر کسب خودمختاری یا آزادی زندانیان سیاسی یا دریافت مبلغی پول داشتند و در تخریبها و کشتارهایشان حد و حدود می‌شناختند و می‌شد با آنان وارد مذاکره و مصالحه شد.

اما نسل جدید تروریستها، که اسامه بن لادن و رمزی یوسف نمونه بارز آنانند، دشمنی آشتی‌ناپذیری با فرهنگهای غربی دارند و هدف نهایی‌شان این است که نظامهای سیاسی غربی را سرنگون سازند و چون چنین هدفی دست‌نیافتنی است می‌کوشند به کشورهای غربی، و در رأس آنها ایالات متحده آمریکا، طوری ضربه بزنند که متحمل بیشترین کشته و زخمی و بیشترین لطمه اقتصادی شوند.

اسامه بن لادن فرمانده لشکری متشکل از ۵۰۰۰ تروریست است که نفرت سیاسی و تعصب مذهبی آنان را مسموم ساخته و مشتاق کشتن و کشته شدن در راه آرمانی کرده که خود می‌پندارند اسلامی است حال آن‌که بیگانه با روح اسلام است. سربازان بن لادن کسانی از قبیل رمزی یوسف‌اند که جوان است، متعصب افراطی است، و دانش آموخته و مسلط بر تکنولوژیهای جدید و در عین حال مصمم به پاشیدن بذر وحشت در کشورهای غربی. سایمون ریو این سخن یکی از تروریست‌شناسان را نقل می‌کند که گفته است: «بیشتر آنان تحصیلکرده دانشگاهند؛ و تمام آنان آدمهای مدرنی هستند و روشهای مدرن به کار می‌برند. امریکاییان خیال می‌کنند اینان از قرون وسطی آمده‌اند - و این درست نیست.»

ریو معتقد است با آن‌که این جنگجویان زیر لوای بن لادن گرد آمده‌اند اگر او دستگیر یا کشته شود دست از مأموریتی که برای

غربی را هم شکست بدهند.

ریچارد مورفی معاون وزیر امور خارجه و مسئول روابط امریکا با خاور نزدیک و آسیای جنوبی در دولت رونالد ریگان، و نیز سفیر کبیر اسبق ایالات متحده در سوریه و عربستان سعودی، حقیقت مهمی را اعتراف کرده است. وی می‌گوید: «ما خودنطفه غولی را در افغانستان بستیم. وقتی شورویها شکست خوردند و از افغانستان رفتند، [آن غول] در صدد برآمد هدفهای دیگری بجوید و آقای اسامه بن لادن امریکا را منبع تمام شرهای جهان تشخیص داد.» چون این اعتراف ریچارد مورفی حاوی حقیقت آشکاری است، می‌توان گفت اسامه بن لادن و شبکه جهانی تروریستی‌اش بیجه‌گرگی بود که دولت ایالات متحده امریکا خود پرورید و چو پرورده شد خواجه را بردرید.

و اما عده «عربهای افغانی» را، که بن لادن و پیروانش نیز در شمار آنانند، ۱۴۰۰۰ نفر تخمین زده‌اند. از این ۱۴۰۰۰ نفر ۵۰۰۰ نفر اهل عربستان سعودی‌اند؛ ۳۰۰۰ نفر اهل یمن؛ ۲۰۰۰ نفر اهل مصر؛ ۲۸۰۰ نفر اهل الجزایر؛ ۴۰۰ نفر اهل تونس؛ ۳۷۰ نفر اهل عراق؛ ۲۰۰ نفر اهل لیبی؛ و بقیه اهل سایر کشورهای اسلامی. این رزمندگان سابق جهاد افغانستان هم‌اکنون در بیش از ۲۵ کشور جهان یا با دولتهای خود می‌جنگند و یا در عملیات تروریستی برضد کشورهای غربی شرکت دارند. برخی از آن ۲۵ کشور اینها: آمریکا، بریتانیا، فرانسه، هند، چین، بوسنی، ازبکستان، تاجیکستان، پاکستان، فیلیپین، جمهوری آذربایجان، چچن، برمه، بنگلادش، مصر، مراکش، سودان، تونس، عربستان سعودی، یمن، و الجزایر.

شاید هیچ کشوری در جهان به اندازه الجزایر از عملیات تروریستی عربهای افغانی لطمه نخورده است. پس از آن که دولت الجزایر انتخابات عمومی سال ۱۹۹۲ را، که پیش‌بینی می‌شد بنیادگرایان دینی برنده آن شوند، باطل اعلام کرد حدود ۹۰۰ رزمنده عرب افغانی در سه موج تا سال ۱۹۹۴ به الجزایر رفتند و هسته اصلی افراطیان مسلمان آن کشور را تشکیل دادند و قتل‌عامهای وحشتناکی مرتکب شدند. البته سربازان دولتی هم در بیرحمی و خونریزی دست‌کمی از آنان نداشتند. این است که از سال ۱۹۹۲ تاکنون بیشتر از ۶۵۰۰۰ نفر الجزایری بر اثر خشونت‌های سیاسی و حمله‌های تروریستی کشته شده‌اند.

□ چشم‌انداز آینده

چشم‌اندازی که سایمون ریو در آخرین بخش کتابش از وضع تروریسم در آینده نزدیک ترسیم می‌کند (شغلهای جدید در ۱۹۹۹ منتشر شده است) برای ما که عملیات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در نیویورک و واشنگتن را از دور شاهد بوده‌ایم به

خود قائلند بر نمی‌دارند. آنان در آن صورت نیز گردهم می‌آیند تا برضد «امپریالیسم امریکا» بجنگند زیرا مأموریتشان ساده است: با گلوله و بمب به کشورهای غربی حمله آورند و آنها را به شدیدترین وجهی که از دستشان برمی‌آید تنبیه کنند.

□ تاریخچه شکل‌گیری گروه بن لادن

نطفه نسل جدید تروریستهای افراطی در کوهستانهای افغانستان بسته شد. پس از تجاوز ارتش سرخ به افغانستان در ۱۹۷۹ هزاران جوان مسلمان از همه جای جهان به افغانستان رفتند تا در کنار مجاهدان آن کشور با شورویهای متجاوز بجنگند. نزد آنان این جنگی بود مقدس. ولی آنان، در عین حال، پیادگان جنگ سردی هم بودند که بین دو اردوگاه شرق و غرب در جریان بود و اصولاً شاید به سبب نقش مهمی که در جنگ سرد به عهده داشتند از حمایت سیاسی و تسلیحات جنگی و آموزش نظامی و تشویق و ترغیب دولتهای امریکا و انگلستان و کشورهای حاشیه خلیج فارس فراوان برخوردار بودند.

پس از شکست شورویها، امریکا و انگلستان چون به آنچه می‌طلبیدند دست یافته بودند افغانستان و مجاهدان داخلی و خارجی‌اش را به حال خود رها کردند تا هر بلایی که دلشان خواست به سر افغانستان و افغانیان جنگ‌زده بیاورند. مجاهدان داخلی دشمنی بهتر از یکدیگر و قربانی‌ئی مظلومتر از وطن و هموطنان خود نیافتند پس به جان هم افتادند. اما هزاران جوان مسلمانی که از کشورهای دیگر به افغانستان آمده بودند و حالا «عرب افغانی» یا «افغانی عرب» نامیده می‌شدند زیر نفوذ و تعلیمات رهبران جدیدشان دشمنان تازه‌ای در زادگاههای خویش و سایر کشورهای جهان یافتند و به شیوه‌های تروریستی بی‌سابقه‌ای به جنگ با آنها پرداختند. رمزی یوسف یکی از آن جوانان مسلمانی بود که در افغانستان آموزش دید و تروریستی شد که شد؛ و اسامه بن لادن در افغانستان بود که رهبر خشن‌ترین و بی‌رحم‌ترین گروه تروریستی جهان شد.

خانم بی‌نظیر بوتو گفته است بن لادن و پیروانش محصول جنگ افغانستان‌اند؛ به آنان باورنده‌اند که ایمان دینی کافی است تا با آن بتوانند ابرقدرتها را نابود کنند، و چون اتحاد شوروی را شکست داده‌اند متقاعد شده‌اند که می‌توانند دولت امریکا و سایر کشورهای

تریت می‌شود که وقتی پای دشمن در میان است وجدان اخلاقی‌اش دست و پایش را نمی‌بندد.

یکی از مهمترین علت‌هایی که باعث می‌شود تروریست‌هایی نظیر اسامه بن‌لادن و پیروانش هیچ محدودیتی در به‌کارگیری سلاح‌های کشتار جمعی برای خود قائل نباشند نوع دینداری آنان است که آمیخته با تعصبی کور است و نفرت بی‌مهار نسبت به تمام انسان‌های دیگری که چون دینداری‌شان از لونی دیگر است آنان را کافر می‌خوانند و خونشان را حلال می‌دانند. چنین تعصب دینی‌ئی اراده کشتار «کافران» را در تروریست پدید می‌آورد، و پیشرفتهای تکنولوژیک وسیله چنان کشتارهایی را در کف او می‌نهد. این وصلت نامبارک اراده و وسیله‌ای است که نسل جدید تروریست را این همه خطرناک ساخته است - از برای کل نوع انسان.

*

شغله‌های جدید دست‌کم دو سال پیش از عملیات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ نوشته شده. پس طبیعی است که در آن سخنی از عاقبت اسامه بن‌لادن و شبکه تروریستی‌اش به میان نیامده باشد. ولی هم‌اکنون که نگارش این معرفی کوتاه دارد به آخر می‌رسد بر کسانی که خبرهای مربوط به جنگ ضد تروریسم در افغانستان را پی می‌گیرند آشکار است که شبکه تروریستی بن‌لادن در حال فروپاشی است و به احتمال زیاد دیری نمی‌گذرد که خود او یا دستگیر و محاکمه و تا آخر عمر زندانی می‌شود یا به قتل می‌رسد یا خودکشی می‌کند. این سرنوشت محتوم همه تروریست‌ها و گروه‌های تروریستی است، خواه از نسل پیشین تروریست‌ها باشند و خواه از نسل فعلی آنها؛ خواه آمر و عامل عملیات تروریستی پیشین باشند و خواه آمر و عامل عملیات تروریستی آتی.

اما نکته‌ای که هنوز هیچ معلوم نیست این است که آیا دولت ایالات متحده آمریکا و هم‌پیمانان غربی‌اش گذشته را چراغ راه آینده می‌کنند یا نه. آیا در آینده هم هرگاه متافع کوتاه‌مدتشان ایجاب کند در کمال کوتاه‌بینی سیاسی - به تعبیر ریچارد مورفی - «غولی» از جنس اسامه بن‌لادنها و رمزی یوسف‌ها خواهند ساخت و سپس او را به حال خود وامی‌گذارند تا بلای جان مردم جهان شود یا نه؟ آیا سیاست‌های ظالمانه و متکبران‌ه‌ای را که حقوق طبیعی ملت‌های مظلوم را زیر پا می‌گذارد و حیثیت و غرور ملی‌شان را جریحه‌دار می‌کند، و در نتیجه بذر تروریسم می‌باشد و تروریست می‌پرورد، کنار خواهند گذاشت یا نه؟ سیاست‌های جاری دولت آمریکا در مناطقی نظیر خاورمیانه متأسفانه بر همان نهج پیشین است و از این رو نمی‌توان پاسخ امیدوارکننده‌ای به پرسش‌های فوق داد. باید صبر پیشه کرد و امیدوار بود که در آینده خرد و عدالت و اعتدال بر روابط بین‌المللی حاکم گردد.

راستی حیرت‌انگیز است. این بخش کتاب به روشنی نشان می‌دهد که سازمان‌های اطلاعاتی کشورهای غربی و پژوهندگان نظیر آقای ریو گروه‌های تروریستی موجود جهان و به‌ویژه شبکه القاعده و شخص اسامه بن‌لادن را کاملاً می‌شناختند و می‌دانستند که هر یک از آنان چه منابع و امکاناتی در اختیار دارند و ممکن است به چه عملیات تروریستی‌ئی در کجای جهان مبادرت ورزند. پس اصلاً جای تعجب نیست که چرا بلافاصله پس از عملیات تروریستی ۱۱ سپتامبر مقامات سیاسی و امنیتی دولت آمریکا احتمال دادند که مقصر اصلی اسامه بن‌لادن و گروه تروریستی او باشد. اصلاً مگر هم‌اینان نبودند که در ۲۶ فوریه ۱۹۹۳ در ساختمان مرکز جهانی تجارت بمب‌گذاری کردند و خسارات و تلفات زیادی به بار آوردند؟ سایمون ریو پیش‌بینی می‌کند که تروریست‌ها در سال‌های آینده به انفجار یک ساختمان بسنده نمی‌کنند بلکه اسلحه‌های کشتار جمعی به کار می‌برند و کل یک شهر و حتی کل یک ملت را به نابودی تهدید می‌کنند. زرادخانه آنان شامل بمب‌های هسته‌ای و سلاح‌های میکربی و شیمیایی خواهد بود. در گذشته، سیاستمداران و مقامات امنیتی همواره اعلام می‌کردند تروریسم را مهار کرده‌اند تا خیال مردم راحت شود و آرامش جامعه محفوظ بماند. اما حالا وضع به کلی فرق کرده است. حتی رهبران کشورها تصدیق می‌کنند که ممکن است دیوانه‌ای مجهز به مواد شیمیایی خطرناک یا میکرب طاعون یا بمب‌های هسته‌ای ده‌هزار انسان بیگناه را بکشد.

پیشرفتهای تکنولوژیک و آسان بودن عبور از مرزهای کشورها توانایی تروریست‌ها را در پراکندن میکرب بیماریها و بذر مرگ‌آمیزی‌ها و نیز در تخریب‌های وسیع افزایش داده است. تروریستی نظیر بن‌لادن، که هم پیروان متعدد دارد و هم میلیون‌ها دلار پول، آسان می‌تواند به موادی دست یابد که از برای ساختن بمب هسته‌ای لازم است.

نسل پیشین تروریست‌ها نیز سلاح‌های شیمیایی و میکربی در اختیار داشت. اما تا سال ۱۹۹۵ که اعضای فرقه «آئوم شین‌ریکو» (یعنی «حقیقت اعلی») با گاز سارین به قطار زیرزمینی توکیو حمله بردند و هزاران نفر را مسموم کردند و به بیمارستان فرستادند، گروه‌های تروریستی یا پیش از به کار بردن سلاح‌هایشان دستگیر می‌شدند یا خود، به سبب قید و بندهای اخلاقی‌شان، از به‌کارگیری آنها خودداری می‌ورزیدند. ولی نسل جدید تروریست‌ها به گونه‌ای